

5.6.2023

האגודה הישראלית ללימודים פמיניסטיים ולחקר המינדר
الجمعية الاسرائيلية للدراسات النسوية والبحث الفسوية
ISRAEL ASSOCIATION FOR FEMINIST AND GENDER STUDIES

חברותיי לרשת הפמיניסטית באגודה שלנו, שלום וברכה.
הדיליון הנוכחי של "רשת משלך" יוצא באיחור קל, משל חיכינו לסיוט
השביטה של הסגף הכירי. באמת היתה שביטה מציקה ומצערת
שהתארכה מדי. עוד נשמע על הישגיה וכל הכבוד לקבוצת ראשי
הוצרים ובראשם פרופ' צנת זצירא מהאוניברסיטה העברית, שמצדו
בצול מול כל הלחצים של וצד ראשי האוניברסיטאות. באמת טאה שיש
לנו אינדו צובדים נחוש כל כך. ידעתן שבכל הוצולט אינדו צובדים
הט המצליחים לשפר תנאי העסקה עבור נשים, יותר מכל מנאנון
אחר? מי יתן וטע למחאה החברתית יהיו תוצרים חיוביים. בנוסף, אני
מסכה את תשומת לבכן למדור חדש "משפחתולאיה" - המדור הוא
יונמה של חברתנו פרופ' סילביה פוגל-ביז'אוי וכל מי שתרצה לכתוב
מדור נוסף בשדה הפוליטיקה של המשפחה, מונמת לשלוח אלינו.
וכרטיף אנחנו אסירות תודה לתמי פרידמן, דוקטורנטית בכר אילן
שמפיקה את הניוולטר שלנו, לשרון אורשלימי שמעבירה אלינו חלק
מהמידע המיצי אלה ולילה ברלוביץ' שכותבת ומקרת עבורנו אודות
ספרי נשים ומדד שהתפרסמו לאחרונה. מקווה טעם ביניכן יש מי
שעוד ירצו לתרוט לנו במידע ופטיצוניט.

- שלכן, אורלי

רשת משלך

הניוולטר של האגודה הישראלית
ללימודים פמיניסטיים ולחקר המגדר
gender4u@gmail.com

הצטרפו אלינו בפייסבוק

האם יצא לכן לחשוב איך המצב בפוליטי המורכב ישפיע על התא המשפחתי? איך ההפיכה
המשפטית תשפיע על נשים ערביות במשפחה? איך משפחות להטב"קיות יושפעו מהמצב?
ומה בין ההפיכה, לאי-ליברליזם ואלימות נגד נשים במשפחה? קהילת משפחה של האגודה
הסוציולוגית הישראלית והמרכז הרב-תחומי לחקר משפחות מזמינים אתכן להשתתף ביום
עיון בנושא "משפחות וההפיכה המשפטית בישראל" בו חוקרות וחוקרי משפחות ידונו בשאלות
אלו ובנושאים נוספים. יום העיון יערך באוניברסיטת בן-גוריון בנגב ביום ראשון 11.6.23 בין
השעות 16:15-11:45. להרשמה בקישור [פרטים נוספים בהמשך](#).

חברות יקרות, חברים יקרים - אם גם אתה שותפה להבנה שבתקופה הנוכחית חשוב יותר מאי פעם
לשמר את רשת המידע והתמיכה שלנו, גם לקראת מאבקים שעוד נצטרך לצאת אליהם - נשמח אם
תקחי על עצמך לשלם דמי חברה. באמצעות PAYBOX. תוכלי להעביר דמי חברה אם תצטרפי לקבוצת
"האגודה ללימודים פמיניסטיים וחקר המגדר" כך, ללא רווחים. התקלה שהייתה בעבר תוקנה. חברות סגל
באוניברסיטאות ומכללות מוזמנות לשלם בין 150 ל-200 ₪ לפי יכולתן. סטודנטיות ופנסיונריות יכולות
לשלם כפי יכולתן. בנוסף אנו מזמינות תורמות המעוניינות לתרום למטרות ספציפיות, כגון כנס, ניוולטר,
אחזקת האתר, מלגות לסטודנטיות ועוד. הצגת אפשרות זו תתרום ותחזק את העשייה הפמיניסטית
באקדמיה.

הנהלת האגודה:

- טובה בנסקי (עורכת ניוולטר)
- אורלי בנימין (יו"ר האגודה)
- יפה ברלוביץ (מייסדת ועורכת ראשונה)
- סילביה פוגל-ביז'אוי
- דליה לירן אלפר
- יהודית אברהמי-עינת
- עינת לחובר
- סיגל נגר-רון
- טל ניצן
- טל מלר
- יוליה שבצ'נקו
- תמר הגר
- שרי אהרוני (בשבתון בתשפ"ג)
- נהאד אשקר-שרארי

דבר האורחת: ד"ר טל ניצן

ד"ר טל ניצן, הרכזת האקדמית של פורום סופי דיוויס לחקר מגדר סכסוכים ויישובם, עמיתת הוראה באוניברסיטה העברית, פעילה במספר אגודות מקצועיות וארגונים חברתיים, ואנתרופולוגית החוקרת אקטיביזם פמיניסטי.

על שולחן העבודה שלי יש בערך הכל מלבד כביסה מלוכלכת. מולו יש אדניות עם צמחים שלא השקתי מזה זמן, אבל אני יודעת שאם אקום ואתחיל להשקות, איכשהו אתגלגל לעוד מני עבודות בית ועוד יום עבודה יעלם.

בצידו השמאלי של השולחן נמצאת ערימת ניירות ורעיונות שעלו לי במהלך שיעור שלימדתי בשבוע שעבר במסגרת הקורס מגדר וביטחון סביבתי (המחלקה ליחב"ל) על פעילת הסביבה והדמוקרטיה וזוכת פרס נובל לשלום, ונגארי מאאתי, שאני מנסה לארגן לכדי "רשימה פופולרית" לקראת יום איכות הסביבה שיחול ב-5. את החיבור בין מאבקים סביבתיים, בייחוד לאור שינויי האקלים, לחקר סכסוכים ומגדר, השקנו בפורום בשנת הלימודים הקודמת, מתוך ההבנה ששינויי האקלים מזמנים לנו שיח חשוב סביב לימודי ביטחון פמיניסטים, חוסר צדק אקלימי, ואקטיביזם פמיניסטי ברמה המקומית והגלובלית, יחד עם שיתופי פעולה מעניינים סביב מחקר ואקטיביזם סביבתי. כך, בנוסף לקורס שכבר הזכרתי, ארגנו סדרת הרצאות בנושא סביבה ביטחון וקיימות, ואנחנו משתתפות במגוון כנסים בנושא, כמו הכנס האקופמיניסטי שיתקיים השבוע באוניברסיטת תל אביב (7-9) וכנס בנושא הגירת אקלים שיתקיים בשבוע הבא באוניברסיטה העברית בירושלים (15.6).

הנחתי לטקסט האמור בכדי להדרש לנושא חשוב אחר - שאלת צילום והפצת ההקלטה של יום עיון שהפורום יקיים השבוע (6.6), יחד עם מרכז מינרבה לזכויות אדם באוניברסיטה העברית, תחת הכותרת: **מעבר להכחשה - לקיחת אחריות והכרה באלימות כמפתח לתהליכים מקדמים צדק בין נשים**. זהו האירוע השני שאנחנו מקיימות בנושא היבטים מגדריים של צדק מעברי והפעם הצטרפה אלי ולד"ר עינת אלבין (מרכז מינרבה), גם ד"ר שרי אהרוני (אוניברסיטת בן גוריון בנגב). מטרת הסדרה היא לבחון, ביחד עם פעילות ופעילי ארגוני חברה אזרחית, את גוף הידע של צדק מעברי, בכדי להשתמש בו הן כעדשה להבנת המציאות והן ככלים לשינוי המצב. האירוע הראשון, שהתקיים בדצמבר 2022 התמקד בשאלות תיאורטיות ומעשיות, בזירה הגלובלית והמקומית, והאירוע השני שיתקיים השבוע, יהווה מעין המשך ישיר של הפאנל האחרון באירוע הקודם ויתמקד בעשייה מקומית. בשלב זה מלאכת הרכבת רשימת הדוברים והמגיבות הושלמה לשביעות רצוננו, אבל בהינתן מורכבות הפוליטית של השיח והתקופה, עלתה השאלה האם יהיה נכון לצלם ולשתף את הקלטת האירוע. מחד גיסא, כמרכזי מחקר, חלק מהאג'נדה שלנו היא ליצור ידע בנושאים פחות מדוברים ולהנגיש אותו לחוקרות, חוקרים ולקהל הרחב. מאידך גיסא, רגישות התקופה הפוליטית הנוכחית עשויה להביא לצנזור עצמי ופגיעה בשיח או, חלילה, לפגיעה בחוקרות. ההתמודדות עם שאלה כזו, בייחוד כשמדובר בשיתוף פעולה תלת ראשי, אינה פשוטה ובקלות משתלטת על אי אלו ימי עבודה.

כנס נוסף שאני עוסקה בארגונו בימים אלו, **The Futures of the Liberal International Order – International Perspectives from Jerusalem** יציין (21-23.6) את חמישים השנים הבאות של מכון לאונרד דיוויס ליחסים בינלאומיים באוניברסיטה העברית (שפורום סופי דיוויס הוא זרוע שלו). לכאורה, העיסוק המחקרי בסדר הליברלי הבינלאומי מרוחק למדי מאג'נדות פמיניסטיות, אך בהתאמה למקום המרכזי שפעילות הפורום תופסת במכון, ניתנה לי הזדמנות לעצב-לפחות באופן חלקי-את התרגיל הזה בדימוין "עתידי" הסדר הליברלי הבינלאומי. שאלה מרכזית שעמדה כאן לפתחי הייתה האם להקדיש יום-מתוך שלושת ימי הכינוס-לעיסוק בשאלות מגדריות ופרספקטיבות פמיניסטיות, או לשלב דוברות פמיניסטיות בדיונים "ניטרליים". הקדשת יום שלם לנושא הייתה מאפשרת לנו לעסוק באופן ישיר ומורכב יותר במגוון סוגיות פמיניסטיות ולשלב חוקרות מקומיות. למרות ההזדמנות ליצר מקום לקולות מקומיים, בחרנו להמנע מהפרדת הקולות הפמיניסטיים מהשיח המרכזי בכנס ולשלב את אורחות הכנס, Prof. Karin Aggestam, Prof. Jacqui True, and Dr. Swati Parashar במושב בהן יוכלו להציע קול ביקורתי לשיח הקיים (לא התאפקו וארגנו גם שולחן עגול שיעסוק בפרספקטיבות פמיניסטיות). החלטה מסוג זה, יוצרת תסכול בקרב מי שמרגישות שראוי היה ליצר לקולן מקום בדיון, וההתמודדות עם תסכולן אינה פשוטה.

בנוסף להוראה בתוכנית המוסמך ללימודי מגדר ומגוון ולריכוז פעילות הפורום לחקר מגדר, סכסוכים ויישובם, המחאה הגועשת והיצירתית נגד ההפיכה המשטרית זימנה לפתחי את שדה המחקר שלי כאנתרופולוגית (עבודת הדוקטורט שלי התבססה על שנתיים של עבודת שדה עם הקמפיין למניעת אלימות נגד נשים בגואטמלה) ואני מוצאת את עצמי חוזרת, בתוך כל המהומות שהמציאות מזמנת, לכתובה, מחקר ושיתופם במסגרות פופולריות ואקדמיות. היכולת לשתף תובנות ולשוחח עם קהלים "סמי-אקדמיים", דרך פרסום בפלטפורמות אינטרנטיות כמו "בחברת האדם", או "פוליטיקלי קוראת", או באירועים ציבוריים כמו "לילה של פילוסופיה ודמוקרטיה בתל אביב" (שהתקיים ב-1.6), מאוד משמעותית בעיני, אבל אני ממתינה לשתף רעיונות שגיבשתי בחודשים האחרונים גם בכנס האנתרופולוגי שיתקיים בעוד כשבועיים (12-13.6) במרכז האקדמי פרס, ואולי גם מעבר.

בצד ימין, אם תהיתם, נמצאת כוס הקפה, ואיתה צלוחית שקדים ותמרים והטלפון הנייד שמתריע על עוד הודעה מקבוצת ווטצאפ זו או אחרת, לגבי עוד הפגנה/ מפגש / עדה שלא אספיק להצטרף אליהם ביומיים הקרובים.

במרכז השולחן, ביני לבין מסך המחשב, עומדת ערימה גדולה של דאגות - חוסר יציבות תעסוקתית וכלכלית-בייחוד כעמיתת הוראה בתוכנית ללימודי מגדר ומגוון, ענייני בריאות, עניינים משפחתיים, רגשות אשמה על כל הדברים ש"שחררתי". ההפיכה המשטרית היא כמובן ממד מדיגי נוסף, שמשלב בכלל הדאגות האחרות, ומעצים את העננה הזו שביני לבין מסך המחשב.

את הטקסט על ונגארי מאאתי טרם סיימתי. הוא יושב באותה תיקייה לצד הטקסט הקודם שכמעט סיימתי, שעוסק בתערוכה המטלטלת חמש: אישה חיים חופש, שאצרה אורלי לוי (אוניברסיטת חיפה) בזמיון לאמנות האסלאם בירושלים. התערוכה תיגרו ב-24 ליוני - אם טרם ביקרתם בה, רוצו!

רשת משלך ניוזלטר של האגודה הישראלית ללימודים פמיניסטיים וחקר המגדר

משפחתולוגיה: הפוליטיקה של המשפחות בישראל

מאת: אורלי בנימין

עם ההפיכה המשטרית הולכת ונחשפת לנגד עינינו תמונה סבוכה של הישגי הריאקציה נגד זכויות נשים בנישואים כפי שהתפתחה במהלך העשור שקדם להצהרה על ההפיכה המשטרית. לכן, חשוב לזכור שעצירת החקיקה לא מצמצמת את המתקפה האנטי-פמיניסטית שהצליחו לקדם ארגוני משפחה שמרניים. מה מאפשר לי לומר זאת? להלן מספר אינדיקציות חזקות: הפלתה של הצעת החוק למניעת אלימות כלכלית שהתרחשה עוד תיפקד גדעון סער כשר המשפטים, סימנה נקודת שיא בלגיטימציה לאלימות נגד נשים. נקודת שיא אחרת סומנה בדו"ח של שש משפטניות שבו הסבירו כיצד ההפיכה המשטרית פוגעת בנשים: "באופן חסר תקדים, ההסכם הקואליציוני בין הליכוד לבין מפלגת הציונות הדתית כולל התחייבות שלא להצטרף לאמנת איסטנבול. אמנת איסטנבול, האמנה של מועצת אירופה למניעה ומאבק באלימות כלפי נשים ואלימות במשפחה, נחשבת כיום לכלי החשוב והיעיל ביותר להתמודדותן של מדינות עם תופעות אלה, ומהווה את הסטנדרט הבינלאומי המקובל בתחום." המשמעות של שני ההישגים האלו של ארגוני המשפחה השמרניים היא תמיכה באלימות נגד נשים. אותה תמונה עולה גם ממאמר שכתבו ניצן כספי-שילוני ורונית עיר-שי העומד להתפרסם ובו הראו שבבתי הדין הרבניים, אלימות גבר נגד בת זוג, איננה עילה לכפיית גט. מנקודת מבט הלכתית, שמירה על שלמות המשפחה חשובה יותר מהגנה על נשים מאלימות. במאמר אחר, העומד להתפרסם, הראתה מיכל היישריק, כי בהיותו של מענה המקלט, מענה יחיד לאשה שורדת אלימות בן זוג, ובהינתן העוני והבידוד הצפויים לאשה שנמלטה למקלט ולילדיה, נשים מקבוצות בפגיעות מגדרית מוצלבת מיקומים, נשארות ביחסים האלימים על מנת להבטיח לילדיהן נוכחות אבהית.

העדר מענים לנשים וילדיהן משקף גם הוא את הקונצנזוס המתחזק זה שעל פיו אין צורך להגן על נשים מאלימות. אי הגנה על נשים מאלימות, משליטה כפויה כמו זו שתוארה בספר 'כלואות' של אילנה קווארטין, לצד מחוסרות דיור ועוני המגיע אף לכדי אי ביטחון תזונתי, משמעותם שלילת הזכות להתגרש בישראל. שלילת זכות הגרושים מתוקפת גם בנוהג בתי המשפט שהתמסד מאז ועדת שניט להורות על 'הורות משותפת' ואף לנתק נשים מילדיהן בתאונות של 'ניכור הורי' גם כאשר אבות אינם מחוברים לחובות האבהות ותובעים משמורת על מנת להימנע מתשלום מזונות ועל מנת להתנגם בנשים. קשייו של הליך הגירושים והעוני הצפוי לשני הצדדים, הפכו את נושא האלימות לכלי בהליך הגירושים כשתלונות נשים על אלימות בני זוג מוצגות כתלונות שווא, למשל בדו"ח שהוציא ב-2016 פורום קהלת, וככלי להשיג יתרון בהליך הגירושים. בשנים האחרונות, התחזקה האחיזה של הטענה שהוצגה בדו"ח של קהלת על תלונות שווא במשרד הרווחה וכחלק מפעולות של חוקרים אנטי-פמיניסטיים בתוכו. בה בעת, תפיסה זו הלכה והתחזקה במרכזים למניעת אלימות במשפחה של משרד הרווחה בהם חלק לא מבוטל מהעובדות הסוציאליות סבורות, כך עלה במחקר שערכתי, שאלימות נגד נשים היא תופעה שפמיניסטיות מגזימות לגביה וכי התופעה האמיתית היא אלימות בין בני זוג. כלומר עובדות סוציאליות רבות מחזיקות בטענת הסימטריה על פיה נשים אלימות כלפי גברים כפי שגברים אלימים כלפי נשים וזאת למרות שמחקרים מראים בעקביות א-סימטריה מובהקת בעוצמה, בתדירות, בנסיבות ובהשלכות ארוכות הטווח. כמו בחינוך, ברווחה ובתחומים אחרים, הפעולה נגד הישגיה של תנועת הנשים, מתקדמת כבר זמן רב, אבל ההפיכה המשטרית תקצין את אופייה באמצעות האדרת כוחם של בתי הדין הרבניים והדתיים ובאמצעות ההחמרה בעוני של נשים וחוסר האפשרות של נשים ל'קנות' לעצמן ולילדיהן מוגנות בכסף.

[במדור הבא: סילביה פוגל-ביז'אוי על מעמדם של מהגרים מחבר העמים שהמדינה אינה מכירה ביהדותם. רוצות לכתוב מדור נוסף בשדה הפוליטיקה של המשפחה בעת הזו? צרו קשר].

חדש על המדף: עקבות של אור

מרינה ארביב, עקבות של אור, ספרי עיתון 77.

מאת: פרופ' יפה ברלוביץ

הספר עקבות של אור לד"ר מרינה ארביב, הוא אחד מספרי השירה 'האחרים' והמפתיעים שראו אור לאחרונה במחזורינו הספרותיים. מרינה ארביב, ילידת איטליה, בנתה את ביתה בארץ, תחילה בירושלים ואחר כך בתל אביב. במשך שנים חקרה את הספרות היהודית האיטלקית (חידשה לגבי משוררות יהודיות-איטלקיות כמו קופיו סולום ורחל מורפורגו), ושימשה מרצה באוניברסיטת תל אביב ולאחר מכן באוניברסיטת רייכמן.

זה ספר הביכורים שלה, והיא מציגה בו לא רק את שירה אלא גם את תצלומיה. הקונצפט העומד מאחורי השיר והצילום הוא אחד-היותם קצרים ומיידים (או בפי ארביב – 'אמנות האינסטנט'). בהקדמה 'לקורא', ארביב מסבירה, כי אביה היה צלם מקצועי, שפעל עם מיטב המצלמות, ואילו היא נתפסה למצלמת הפולארואיד הזולה והמיידית, כשכל מה שמעסיק אותה בצילום וגם בשיר – הם 'הדימויים המושכים': דימויים, שכמו חומקים עוברים ביעף, והיא מדעת או שלא מדעת לוכדת אותם, להבנות בהם את הוויתור. כך גם לגבי שירתה הקצרצה - שירת ההייקו – המממשת את עוצמתה, בין חוץ לפנים, בין מציאות לבין השתקפויותיה ומראותיה שלה.

ואכן הטרנספורמציה פנימה, הוא הייצוג הפואטי נוסח ארביב – פואטיקה של אישה הנקלעת בין התפעמות ודחייה, מאבק והכלה, כשהיא משוחחת עם נופים ארציים של מרפסות ופירות, ווילונות, ברזלים חלודים ופחי אשפה – ההופכים אצלה במגע של מילה או שתיים לנופים נפשיים. אמנם פה ושם צצה בעדם גם טוסקנה או ליגוריה (בשירים הכתובים איטלקית בד בבד עם העברית), אבל הדומיננטית כאן היא התל אביביות הנשית - זו שנעה בין נווה צדק ויפו, בין שמים וים - רגישה ומפוכחת לכל פרט ופרט בדרכה.

וראו, כטעימה, שלושה משירי ההייקו התל אביביים שלה:

"רוח מן הים/מתפיחה את הוילון/כבטן נושא פרי" (מרפסת בחורף, עמ' 68);

"עצים מזדקרים מהמדרכה/משתקפים בין גילי הבד בחלון הראווה/נחשים זוהרים" (פלורנטין, עמ' 34);

"בחדר המדרגות חלון אחד/המוחזק בסרט דבק/שהוצמד במהירות./נופל טיל -/ והחלון/לרגע רועד/כמו כנפי פרפר/שנשאב אל אור הנורה" (טילים על תל אביב, עמ' 76).

חדש על המדף: לדובב שפתי שותקות

תמר שכטר, לדובב שפתי שותקות, עיונים בקובץ 'חברות בקיבוץ', סדרת קיבוץ ומגדר. יד טבנקין. עורכת הסדרה: סילביה פוגל ביז'אוי, 2023, 424 עמ'

מאת: פרופ' יפה ברלוביץ

אני מעיינת בספרה החדש של תמר שכטר, היסטוריונית של ארץ ישראל העובדת, ובעיקר בנשים-הכותבות הנמנות עליה. לפני למעלה מעשר שנים פרסמה שכטר את מחקרה אודות רחל כצלנסון-שזר והשבועון דבר הפועלת שבעריכתה (לכבוש את הלב, סיפורה של רחל כצלנסון שזר, 2011); עתה לפנינו ספרה החדש – לדובב שפתי שותקות, עיונים בקובץ חברות בקיבוץ, שיש בו כדי לשוב לב כל קוראת וקורא, באקדמיה ומחוצה לה.

שכטר מציגה תופעה מפתיעה שמייחדת את קהילת הנשים בארץ ישראל שלפני המדינה, ושהציבור היום כלל לא מודע לה, והיא: כתיבתן הגורפת

רשת משלך ניוזלטר של האגודה הישראלית ללימודים פמיניסטיים וחקר המגדר

של נשים (חלוצות ועירוניות, אשכנזיות ומזרחיות, דתיות וחילוניות) - כתיבה שנבעה אם **מיוזמה אישית** של הנשים (סופרות, מתעדות, עיתונאיות), שמצאו לנכון לספר את החיים החדשים בו הן לקחו חלק, ואם **כתיבה יזומה ומודרכת** על ידי נשים (עורכות, נשות ציבור, עסקניות וכדומה) שיצאו לעודד נשים באשר הן, כשהן מדרבנות אותן לתת קול והד לחוויה הארץ ישראלית האישית שלהן, גם אם הכתיבה לא הייתה מעניינת.

בגליון הראשון של **דבר הפועלת** (1934), אנו קוראים ב'דבר העורכת' כך: "עיתון הפועלות הוא גם אמצעי נגד האלם של החברה... האינטנסיביות של רגשותיה, הקושי שבחיי העבודה שלה על הופעות חיינו – כל זה מבקש... ניב במילה הכתובה".

לפי העורכת, כצנלסון-שזר, בחירתה של האישה לקחת חלק במפעל הציוני, מעצימה בה איזו תשוקה לתת ביטוי גם לארץ ישראל שלה. לא עוד הגבר המשכיל והרהוטי ישמש פה לרגשותיה ולחוויותיה. גם היא תדע לנסח ולספר את עצמה.

ואכן העמוד האחרון ב**דבר הפועלת** הוקדש תמיד למכתבים של חברות, ששלחו וסיפרו את עצמן. אלה לא היו מכתבים למערכת, אלה היו סיפוריהן האישיים על בעיותיהן ושאלותיהן, ולכן אין תימה שהקוראות היו פותחות תמיד את העיתון בעמוד האחרון שלו.

נראה שהמודל של סיפורים נשיים אישיים, פרץ תחילה בספר **דברי פועלות**, שראה אור ב-1930, ובו כתביהן של עשרות נשים פועלות שכתבו את עצמן בסוגות שונות כמו: מאמרים, ביוגרפיות, יומנים, מכתבים סיפורת ושירה. והנה 14 שנים לאחר מכן, בעצם מלחמת העולם השנייה, ביישוב ארץ ישראל קטן ודל של חצי מיליון יהודים, יצא לאור קובץ נוסף של נשים, והפעם חברות מקיבוצים שונים, ששוב יצאו לכתוב, לתעד ולספר את חייהן בספר עב כרס, המונה למעלה מ-400 עמודים צפופים ודחוסים (**חברות בקיבוץ**, 1944).

עכשיו, כמעט שמונים שנה אחרי, מחזירה אותנו תמר שכטר אל ספר נשכח זה, כשהיא מאירה לנו את טיבו של מפעל עצום ורב זה של התנועה הקיבוצית "**לדובב שפתי שותקות**". הפרקים הראשונים הם מחקר היסטורי הפורש בפנינו את תולדות הספר, מטרתו, תהליך העבודה, הדיברון לכתיבה והאיסוף, כאשר שתי העורכות הנמרצות (יוכבד בת רחל וליליה בסביץ), מסתובבות בין הקיבוצים, מעודדות נשים לכתוב, ומנצחות על המפעל גם אם הוא מתעכב וזוכה לביקורת.

הפרקים הבאים הם מרתקים עוד יותר, כאשר שכטר מעלה את השאלות המתבקשות כל כך, כמו: מדוע הסכימו החברות לספר את סיפורן? של מי הוא הסיפור הנשי – של התנועה, של העורכות או שלהן? או האם קובץ **חברות בקיבוץ** בא לענות על יעד תעמולתי, שעניינו להאדיר ולפאר את ארץ ישראל העובדת, או במילים אחרות, מה בין הסיפור הקולקטיבי של החברה לבין סיפורה האישי.

תמר שכטר - שעיקר עיונה ב**חברות בקיבוץ** הוא להקשיב לנשים הכותבות, ולקרוא אותן בין השורות בזהירות ובאמפתיה - מעלה אבחנות רגישות ופרובלמטיות שבין איפוק למחאה, שתיקה והתפרצות, כמו: ההתפכחות מחלום השיוויונות המגדרית, התשוקה לכבוש את העבודה הגברית, הפרשנות לגבי ענפי החקלאות הנשיים כעבודה טיפולית, האפולוגטיקה של הקיבוצניקית 'המסורתית' אל מול הנועזות הנשית נוסח השומרות והלוחמות. וכמובן פענוח קולות מאופקים 'אחרים' שעניינם: הדימוי העצמי הנשי הנחות בחברה הקיבוצית, הויתור להיות אם, ההתמודדות עם דפוסי אימהות חדשים, מהי אינטימיות בקיבוץ, שלא לדבר על נושאים שלא הועלו כלל, כמו: רווקות, אלימות, בגידות, הפלות, וכדומה.

אין ספק שתמר שכטר מפליאה לדובב את הנשים 'הכותבות השותקות', וחרף חשיפתה סאגה טעונה וקשה זו, היא מסכמת: "התיאורים בקובץ אמנם מלמדים על מאמצי הגוף והנפש של החברות להסתגל לאורח החיים המיוחד, אך בעיניהן רק חלקם נבע מהאפליה המגדרית בחברה הקיבוצית, ובוודאי לא מתוך כוונה לפגוע בהן... אין אלה בעיותיהן של הנשים אלא של הכלל... הן ביקשו להציג את עצמן לא כקורבנות אלא כמנצחות שהגשימו חלום אישי וקולקטיבי, אם כי עדיין לא התמלאו התקוות כולן" (עמ' 374).

רשת משלך ניוזטר של האגודה הישראלית ללימודים פמיניסטיים וחקר המגדר

מידע על פוסטים, קולות קוראות ומלגות

[Call for Papers](#) – Academic Workshop: Decolonizing Haifa: Shared Living, Intercommunality, Bi-Nationalism

December 17-18, 2023, at The Social Development Committee, Haifa. Abstract deadline: 15.6.23.

[Rare Books Cataloguer](#) (Research Associate) for the project 'Early Hebrew Printed Books in Cambridge Collections'.

קול קורא לסמינר חוקרות/ים לכלל האוניברסיטאות והמכללות - המרכז לחקר האישה ביהדות, אוניברסיטת בר אילן ופורום המחקר

קהילת הנשים-הכותבות בתקופת היישוב: שיקום עיוני היסטוריוגרפי

מודיעים על פתיחת סמינר חוקרות/ים בנושא מקיף זה לשנת תשפ"ד, 2023-2024. פרופ' יפה ברלוביץ', מבכירות החוקרות שעוסקות בתחום זה, בהשתתפות חוקרות בתחומי ספרות עברית, ספרות משווה, היסטוריה של עם ישראל ומגדר – יובילו את הסמינר. אנו מזמינות/ים חוקרות/ים אקדמאיות/ים ועצמאיות/ים, וכן סטודנטיות/ים לתארים מתקדמים במסלול מחקרי, מכלל האוניברסיטאות והמכללות, להגיש מועמדות.

במהלך הסמינר יעסקו המשתתפות/ים בייצוגים שונים של הנשים הכותבות (סופרות, מתעדות, פובליציסטיות ועיתונאיות), שפעלו ויצרו (בעיקר) בתקופת היישוב (1898-1948). התוכנית תיפתח בסמסטר א' של שנה"ל תשפ"ד (נובמבר 2023). ההשתתפות בסמינר מחייבת נוכחות במפגשי זום חודשיים ומפגש פרונטלי בתחילת השנה (מועד ושעה מדויקים יקבעו בהמשך). בכל מפגש תתקיים הרצאה בתחום, ולאחריה דיון עמיתות/ים. משך המפגש כשעה וחצי. בסוף שנה"ל תשפ"ד נקיים כנס אקדמי באוניברסיטת בר אילן, בו יציגו המשתתפות/ים את פירות מחקרן/ם. כמו כן יתבקשו המשתתפות/ים לפתח את מחקרן/ם לכדי מאמר אקדמי. המאמרים (בכפוף לשיפוט אקדמי) יראו אור בקובץ מיוחד של מסכת - לחקר נשים בעולם היהודי, כתב עת למחקר והגות. מספר המועמדות/ים מוגבל.

יש לשלוח קורות חיים אקדמיים עד לתאריך 1.9.2023 לאימייל: fanya.g.center@gmail.com

חברות הוועדה: פרופ' יפה ברלוביץ', ד"ר רבקה גולדברג, ד"ר נעמה טטילבאום-קריא, ד"ר מיכל פרם-כהן, פרופ' לילך רוזנברג-פרידמן, פרופ' מרגלית שילה, פרופ' יעל שמש

דברים
כתב עת אקדמי רב-תחומי

קול קורא למאמרים לגיליון 17 של דברים, בנושא
ביין אילמות לאלימות

יש להגיש מאמרים עד ליום ב', כ' בטבת, תשפ"ד; 1/1/24

דברים < כתב עת שפוי, רב תחומי של מכללת אורנים, היוצא פעם בשנה. מאמרים המתפרסמים בו קבילים לקידום האקדמי.

לקריאת הקול הקורא והנחיות למחברים <<

מקום של השראה

אוניברסיטת אורנים
אורנים
ORANIM COLLEGE • אגף לתקשורת

רשת משלך ניוזלטר של האגודה הישראלית ללימודים פמיניסטיים וחקר המגדר

משפחות וההפיכה המשפטית בישראל

המרכז הרב-תחומי לחקר משפחות באוניברסיטת בן-גוריון בנגב

וקהילת משפחה של האגודה הסוציולוגית הישראלית

להרשמה לחצו כאן

יום ראשון, 11.6.2023

אולם שרה תדמור (בנין 18,
חדר 4), אוניברסיטת בן-גוריון

מנחה: ד"ר מהא כרכבי סאבח, אוניברסיטת בן-גוריון

12:00-11:45 התכנסות וכיבוד

12:15-12:00 פתיחה וברכות

פרופ' דוד וטשטיין, דיקן הפקולטה למדעי הרוח והחברה, אוניברסיטת בן-גוריון

13:15-12:15 מושב פותח

חה"כ נעמה לזימי, מפלגת 'העבודה'

פרופ' דפנה הקר, אוניברסיטת תל-אביב

"משפחתיות בישראל תחת מתקפת השילוב הטרגי של אוונגליזם יהודי עם אי-ליברליזם מיזוגני"

13:45-13:15 הפסקה וכיבוד קל

15:00-13:45 מבט הצטלבותי: השפעת ההפיכה על משפחות מקבוצות מוחלשות

יו"ר: פרופ' יעל השילוני-דולב, אוניברסיטת בן-גוריון

פרופ' צביקה טריגר, המכללה למנהל

"השלכות ההפיכה המשטרית על משפחות להט"ב ב"בית"

ד"ר צבי פישר, המועצה הלאומית לבריאות הנפש

"משפחה בהפרעה: מבט ביקורתי על נטורליזציה של יחסי משפחה"

ד"ר ראוייה אבו-רביע, המכללה האקדמית ספיר

"הפגיעה בזכויות הנשים הערביות כתוצאה מהמהפכה המשפטית"

15:15-15:00 הפסקה

16:15-15:15 השפעותיה הרב מימדיות של ההפיכה על משפחות - היבטים פסיכולוגיים, כלכליים,

בריאותיים וסוציולוגיים

יו"ר: ד"ר עמית קפלן, המכללה האקדמית תל-אביב יפו

פרופ' מיכל פרנקל, האוניברסיטה העברית

"אי ליברליזם והמשפחה היהודית"

ד"ר סאמי מיעארי, אוניברסיטת תל-אביב

"השלכות הרפורמה המשפטית על כלכלת המשפחה"

ד"ר שלומית בנימין, המכללה האקדמית תל-אביב יפו, המכללה האקדמית ספיר, הקולקטיב המזרחי-אזרחי

"לא לסדר הישן ולא לסדר החדש: משפחות בעוני והמהפכה המשפטית"

כנס אוניברסיטת תל אביב, 7-9 ליוני 2023

אקו-פמיניזם, מגדר וסביבה.

השתתפות בכנס אינה כרוכה בתשלום, אך מותנית בהרשמה מראש. מלבד מושבי הכנס הרשמיים, במהלך ימי הכנס יתקיימו אירועים מיוחדים (סדנאות וסיור), ומספר המקומות בהם מוגבל.

להרשמה לכנס ולאירועים המיוחדים

יום רביעי, 7/6 | הפקולטה למדעי הרוח, בניין גילמן, חדר 496

15:15-16:45 | מגדר וסביבה בעיר בשיתוף עיריית תל אביב-יפו: "כיצד מבטיחים שאף אחת לא תישאר מאחור בהיערכות לשינויי אקלים?"

יו"ר: ד"ר אורלי רונן, ביה"ס לסביבה ולמדעי כדור הארץ ע"ש פורטר, אוני' תל אביב

דברי פתיחה

'תל אביב-יפו מתפתחת כעיר מקיימת שוויונית ומכילה' חנית נעלי יוסף, מנהלת היחידה האסטרטגית

'נשים ברוק - מנהיגות נשית בנושאי סביבה וקיימות בתל אביב יפו' נעה רנב, מנהלת מחלקת קיימות, הרשות לאיכות הסביבה והקיימות

דברות

ענת אהוד, מנהלת תחום חינוך סביבתי, הרשות לאיכות הסביבה והקיימות
אביטל רוזנא, רכזת סכנות אקלים ומערך התנדבות בחירום, מנהל השירותים החברתיים

טלי ברנל, אדריכלית מרחב ציבורי, משרד אדריכל העיר תל אביב-יפו

16:45-17:00 | הפסקה

17:00-18:30 | צדק לכולם? מבט מהשטח על מאבק האקלים בין הירדן לים

יו"ר: יערה פרץ, מארגנת קהילתית ופעילה לצדק אקלימי

ד"ר מונא שאהין, מחנכת ואקטיביסטית לצדק אקלימי

סאלי עבד, חברת הנהגה ארצית, תנועת עומדים ביחד

עדי וינטר, פעילה פמיניסטית מזרחית לשחרור בעלי חיים וצדק אקלימי

עו"ס נזיהינה בדר נמארנה, מנהלת תחום קהילה, עמותת אזרחים למען הסביבה

19:00-21:30 |

'אקו-פמיניזם ויחסי אדם-חיה' סדנה עם פרופ' גרטה גארד (זום)

'Ecofeminist Animal Studies Workshop' With Professor Greta Gaard, University of Wisconsin-River Falls (Via Zoom)

10:00-10:30 | התכנסות וכיבוד

10:30-11:00 | ברכות

ד"ר דנה אולמרט, ראשת התוכנית ללימודי מגדר, אוני' תל אביב
ד"ר יופי תירוש, הפקולטה למשפטים, אוני' תל אביב
גב' אפרת מייקין כנפו, מנהלת הרשות לחוסן חברתי ויועצת ראש העיר למעמד האישה, עיריית תל אביב-יפו
גב' שלומית שמחי, דוקטורנטית בבית הספר למדעי התרבות, אוני' תל אביב

11:00-12:30 | 'אקו-פמיניזם ישראלי בראי הזמן: משנת 2009 ועד היום' יו"ר: גב' מיכל זאבי, פעילה פמיניסטית בש.י.ן וב"פרלמנט נשים"

על מי ועל מה שומרים השומרים?

ד"ר עדנה גורני, אקולוגית, חוקרת ציפורים, סביבה ומגדר

אקו-פמיניזם - אקולוגיה, פמיניזם ומה שביניהם

עו"ד ציפי איסר-איציק, בית הספר למשפטים, מכללת נתניה

נערות מובילות שיח סביבתי מגדרי: על פעילותן של נערות במסגרת "פרלמנט נערות ארצי" גב' נאהד כנעאן, אוני' בר-אילן

הובלת המאבק הסביבתי על ידי נשים

ד"ר דב חנין, משפטן ופעיל שלום

12:30-13:30 | הפסקת צהרים

13:30-15:00 | הרצאת אורחת: 'אקו-פמיניזם עכשיו!'

פרופ' גרטה גארד, אוני' ויסקונסין-ריבר פולס

KEYNOTE: **Ecofeminism Now!**

Professor Greta Gaard, University of Wisconsin-River Falls

ההרצאה תתקיים בשידור חי בזום באולם 496

15:00-15:15 | הפסקה

חדר 206

8:15-9:45 | 'כתיבת טבע - מה זה ומדוע זה דיוני?' | סדנה עם ד"ר עדנה גורני

10:00-11:30

חדר 206

מסעות אקו-פמיניסטיים בספרות העברית והיהודית

יו"ר: טל קוגמן

Women who Lead with Trees: Chava Rosenfarb's Epic of Resistance
Hannah Pollin-Galay, Tel Aviv University

The Ecology of Immigration: Rikuda Potash's Nature Writing
Betzael Strauss, Tel Aviv University

תיאורי אקלים כאמצעי ביקורת נגד דיכוי נשים ודיכוי פוליטי-אידיאולוגי
בספרות של יוצרים עיראקיים
הילה פלד שפירא, אוני' אריאל, אוני' בר אילן

חדר 203

מי מכחד מחוכמת נשים?

יו"ר: חן אדלסבורג

The Ecofeminist Wisdom of Rachel Carson and Marti Kheel
Hadas Marcus, Tel Aviv University

המהפכה האקו פמיניסטית: ההצלחה בין סביבה, שלום וצדק חברתי ופמיניסטי
אראלה שדמי, חוקרת עצמאית ואקטיביסטית

גרטה טונברג- מכשפה!

רוני בריל, אוני' תל אביב

פולחן אלה וכישוף פמיניסטי במחנה השלום גרינהם קומון בבריטניה של
שנות השמונים

שי פרוז, אוני' חיפה, האוני' הפתוחה

11:45-13:15

חדר 206

דיונים אקו-פמיניסטיים על הצטלבויות וצדק סביבתי

יו"ר: עדנה גורני

מקומן של אחריות המדינה והצטלבות מיקומי שוליים בביקורת הפמיניסטית
על סביבתנות

אורלי בנימין, אוני' בר-אילן / קרני קריגל, אוני' בר-אילן /
טל ניצן, פורום סופי דיוויס

מלתוס במודיעין: שיח צמצום האוכלוסייה בתנועה הסביבתית הישראלית
מתן קמינר, מכון בובר, האוני' העברית

אין כמו בבית? ההשפעות הפיזיולוגיות והפסיכולוגיות של יציאה החוצה
מהסביבה הביתית המקורה לסביבות עירוניות, ניסוי שדה על נשים משתי
קבוצות אתניות
דיאנא סעדי, הטכניון

חדר 203

מרחבים אקו-פמיניסטיים בפעולה

יו"ר: טל שמור

סיפורה של חווה, אהבה ושבועה לאדמה
הנרייט דהאן-כלב, אוני' בן גוריון / מירב פרזינגר, אוני' בן גוריון /
ויקטור שיפ, מכללת סמי שמעון

יחסי אדם חיה ו"אתיקה של דאגה" ב"חווה החופש" והאומנות
לחיות בעולם פגום

אילנית ברנכינה, אוני' תל אביב

**A Tale of Two Gendered Discourses: The Reproduction of
Gender Asymmetries at the Intersection of Environmental and
Peace Initiatives**

Ambreen Ben-Shmuel, The Hebrew University of Jerusalem

13:15-14:30 | הפסקת צהרים

14:30-16:00

חדר 206

מחשבות על פרקטיקות אקו-פמיניסטיות עכשוויות

יו"ר: דן מישייקר

שימוש במוצרי ווסת רב פעמיים כפרקטיקה אקו-פמיניסטית
אנה קובובסקי, אוני' חיפה

אשפה ביתית כסוגיה פמיניסטית
טליה פריד, אוני' בן-גוריון

אקו-פמיניזם מתיאוריה לפרקטיקה
שלומית ליר, חוקרת עצמאית

חדר 203

אקו-פמיניזם ויחסי אדם-חיה

יו"ר: ענת בן-יונתן

מטראומה גברית לטראומה חייתית: מאסון גברי לאסון הנשי, ולאסונם
של בעלי החיים

נועם רוזיק, עמותת פעמוני רוח

חתולי רחוב ומאכילות חתולים בישראל: להגדיר מחדש את הלילה העירוני
שלומית שמחי, אוני' תל אביב

על השחיטה ועל השליטה: ביפוליטיקה, נשים וחיות אחרות בספרות העברית
נעמה הראל, אוני' קולומביה

16:00-16:15 | הפסקה

16:15-18:45 | אירוע סיום | אולם כס המשפט ע"ש מלכה ברנדר, הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן

הקרנת הסרט **The Seeds Of Vandana Shiva**
'שיחה על אקופמיניזם בדרום הגלובלי העכשווי'

ד"ר ריקי לוי, O.P. Jindal Global University, Sonapat, India

נב' שלומית שמחי, בית הספר ללימודי תרבות, אוני' תל אביב

יום שישי, 9/6 | סיור אקו-פמיניסטי

09:30-12:30 | (פרטים לגבי נקודת המפגש יימסרו בהמשך)

עירוניות, מגדר וצדק סביבתי: סיור ביפו מנקודת מבט פמיניסטית

העיר יפו מכילה בתוכה מגוון של אוכלוסיות וסוגיות חברתיות. הסיור הוא הזדמנות ייחודית להכיר מקרוב, דרך סיפוריהם של תושביה את מציאות החיים המורכבת בעיר, מהרקע ההיסטורי ועד היבטים עכשוויים של דיור ופיתוח עירוני. בסיור נלמד כיצד אלו מעצבים את המרחב ואת מרקם היחסים בין האוכלוסייה היהודית והערבית בעיר, ועל ההצטלבויות של כל אלו עם סוגיות של מגדר, שוויון וצדק סביבתי.

הסיור יעבר ע"י עמותת סדאקה-רעות, הפועלת למען שותפות ערבית-יהודית

הציבור מוזמן, והכניסה חופשית בהרשמה מראש.
שימו לב כי מספר המקומות מוגבל:

להרשמה לכנס ולאירועים המיוחדים

הוועדה המארגנת:

נב' שלומית שמחי, יו"ר הכנס, התוכנית ללימודי מגדר, אוני' תל אביב; קהילת יחסי אדם-חיה HASI; ד"ר דנה אולמרט, ראשת התוכנית ללימודי מגדר, אוני' תל אביב; ד"ר ענת בן יונתן, תכנית קולר-מגוון לזכויות ורווחת בעלי חיים, הפקולטה למשפטים, אוני' תל אביב; קהילת יחסי אדם-חיה HASI; עו"ד אמנון קרן, הקליניקה לצדק סביבתי והגנה על זכויות בעלי חיים, הפקולטה למשפטים, אוני' תל אביב; קהילת יחסי אדם-חיה HASI; נב' מיכל חט, התוכנית ללימודי מגדר, אוני' תל אביב; נב' נעה כהן-ארנר, התוכנית ללימודי מגדר, אוני' תל אביב

ניתן לפנות אלינו בכל עניין לכתובת: ecofeminismconfsr@gmail.com

הקליניקה למשפט ומגדר גאה להזמין לכנס בנושא: **אלימות מגדרית בכתות**

מנחה: עו"ד מרים זלקינד, מנהלת הקליניקה למשפט ומגדר

ברכות ודברי פתיחה:

ד"ר רותי לבנשטיין-לזר, דיקנית הפקולטה למשפטים
עו"ד אפרת פודם, מנהלת מרכז משנה, המרכז הקליני למשפט וחברה

הקרנת קטעים מסדרת הטלוויזיה "בשם האב" ושיחה עם היוצרת,
הבמאית בת דור אוז'לבו

רב שיח בהשתתפות:

גב' רוחמה גמרמן, יו"ר פורום של תקווה לנפגעות ונפגעי כתות ובני משפחותיהם
גב' רחל ליכטנשטיין, מנכ"לית המרכז לנפגעי כתות
גב' לרה צינמן, יו"ר ארגון משפחות נרצחים ונרצחות
עו"ד כרמל פומרנץ, מייצגת נפגעות ונפגעי כתות
הגר אנגל וליאור בהר, סטודנטיות בקליניקה למשפט ומגדר,
פרויקט בנושא אלימות מגדרית בכתות

יום ג' | 6.6.23

10:00 - 13:00

אולם ווידאה

(בניין א', קומה 1-)

המסלול האקדמי המכללה למינהל,

אלי ויזל 2 ראשל"צ

פורום תקנה ביום עיון וחשיבה

לקראת העשור השלישי

יום שלישי, כ"ד בסיון תשפ"ג, 13.6.23

האודיטוריום בכיכר המוסיקה, נחלת שבעה, ירושלים

15:00-21:30

הרשמו עכשיו >

15:00	קבלת פנים (קפה ועוגה)
15:30	כתיחה וברכה הרב יעקב אריאל נשיא פורום תקנה עו"ד לילי גץ הורביץ מנהלת פורום תקנה הגב' שוש נגר ראש החמד
16:00	מושב ראשון - משפט, הלכה וטיפול מערכת משפט וגוף פרטי - הילכו השניים יחדיו? עו"ד רו נזרי לשעבר המשנה ליועץ המשפטי לממשלה הקשרים הלכתיים במעמדו של פורום תקנה הרב ברוך גיגי ראש ישיבת הר עציון חבר פורום תקנה אף סקר שכחה - בנתי לי מגן - הנה היה כלא היה: תהליכי זיכרון בעקבות טראומה ד"ר צביה זליגמן מנהלת מרכז לטם לטיפול בטראומה מינית במערך הפסיכיאטרי במרכז הרפואי חל אביב
17:15	הפסקה כיבוד קל
17:30	מושב שני פורום תקנה ומרכזי סיוע דבי גרוס מנהלת מהל" מרכז הסיוע לנשים וילדים דתיים פרקליטות המדינה ופורום תקנה עו"ד שלמה למברגר המשנה לפרקליט המדינה לעניינים פליליים
17:50	שיח בשניים - חברי הפורום מארחים הרב אהרון ליכטנשטיין זצ"ל ופורום תקנה - מבט רטרוספקטיבי ד"ר טובה ליכטנשטיין וד"ר שלמית להמן מנהלת המרכז למשפחה יד שרה דיסקרטיות מול פרסום העיתונאית הדס שטייף ויהודית שילת מנהלת פורום תקנה לשעבר בין אדם לחברו ובין אדם למקום בתפיסת הפוגע יצחק רוזנבלום מנהל קן דרור ודוקטורנט במכון לקרימינולוגיה האוניברסיטה העברית וד"ר יעקב חבה הפקולטה למשפטים אוניברסיטת בר-אילן דרכי ההתמודדות הציבורית עם בעיות בטוהר המחנה הרב אוריאל לביא אב"ד בבית הדין הרבני בירושלים והרב יובל שרלו ראש ישיבת אורות שאול" וראש המרכז לאתיקה רבני צהר פורום תקנה כמרחב צדק חלופי ד"ר רות לבנשטיין לזר דיקנית הפקולטה למשפטים, המכללה למינהל וד"ר לאה ויזל ראש המדרשה, אוניברסיטת בר-אילן מרצה למשפטים
19:45	הפסקת קפה ועוגה
20:00	מושב שלישי - ותקננו בעצה טובה פרופסור ידידיה שטרן נשיא המכון למדיניות העם היהודי יונינה פלנברג ראש חתום קהילות במרכז סיוע לנפגעות ונפגעי חקיפה מינית חל אביב הרבנית מיכל נגן ראש צהלי מכינה קדם צבאית לבנות פרופסור רון שפירא רקטור המרכז האקדמי פרס, יועץ משפטי של פורום תקנה
21:00	סיום וסיכום: יהודית שילת מנהלת פורום תקנה לשעבר על הדרישה ועל הפרישה

פרופ' יפה ברלוביץ', מבכירות החוקרות שעוסקות בתחום זה, בהשתתפות חוקרות בתחומי ספרות עברית, ספרות משווה, היסטוריה של עם ישראל ומגדר – יובילו את הסמינר.

אנו מזמינות/ים חוקרות/ים אקדמאיות/ים ועצמאיות/ים, וכן סטודנטיות/ים לתארים מתקדמים במסלול מחקר, להגיש מועמדות. במהלך הסמינר יעסקו המשתתפות/ים בייצוגים שונים של הנשים הכותבות (סופרות, מתעדות, פובליציסטיות ועיתונאיות), שפעלו ויצרו (בעיקר) בתקופת היישוב (1898-1948).

ההשתתפות בסמינר מחייבת נוכחות במפגשי זום חודשיים ומפגש פרונטלי בתחילת השנה (מועד ושעה מדויקים יקבעו בהמשך). בכל מפגש תתקיים הרצאה בתחום, ולאחריה דיון עמיתות/ים. משך המפגש כשעה וחצי.

בסוף שנה"ל תשפ"ד נקיים **כנס אקדמי** באוניברסיטת בר-אילן, בו יציגו המשתתפות/ים את פירות מחקרן/ם.

כמו כן יתבקשו המשתתפות/ים לפתח את מחקרן/ם לכדי מאמר אקדמי. המאמרים (בכפוף לשיפוט אקדמי) יראו אור **בקובץ מיוחד של מסכת** - לחקר נשים בעולם היהודי, כתב עת למחקר והגות.

מספר המועמדות/ים מוגבל

יש לשלוח קורות חיים אקדמיים עד ליום ט"ו באלול (ה-1 בספטמבר) לאימייל:

fanya.g.center@gmail.com

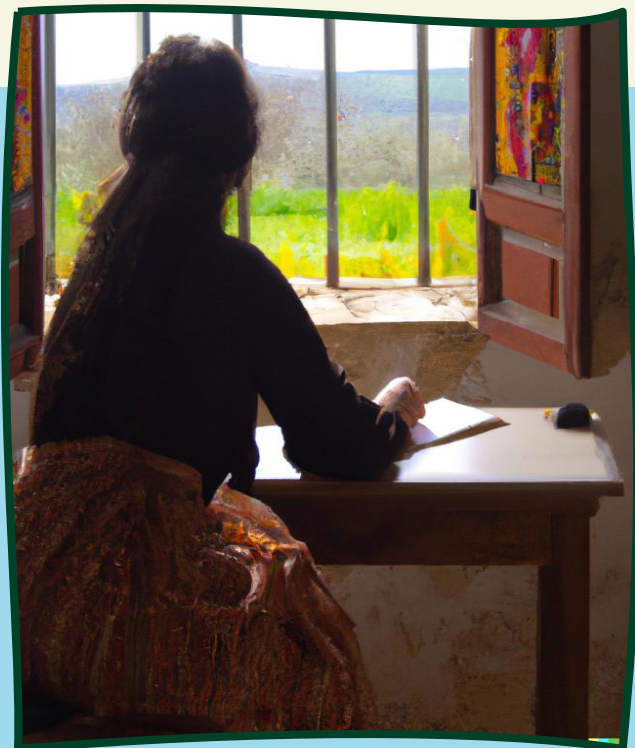
המרכז לחקר האישה ביהדות,
אוניברסיטת בר-אילן, **ופורום המחקר**
"קהילת הנשים הכותבות בתקופת היישוב
(שיקום עיוני היסטוריוגרפי)"

שמחים להודיע על פתיחת סמינר חוקרות/ים בנושא מקיף זה, לשנת תשפ"ד.

קול קורא לסמינר חוקרות/ים

**קהילת הנשים הכותבות בתקופת היישוב
(שיקום עיוני היסטוריוגרפי)**

**התוכנית תיפתח בסמסטר א'
של שנה"ל תשפ"ד (נובמבר 2023)**

חברות הוועדה: פרופ' יפה ברלוביץ, ד"ר רבקה גולדברג, ד"ר נעמה טייטלבוים-קריא, ד"ר מיכל פרם-כהן, פרופ' לילך רחנברג-פרידמן, פרופ' מרגלית שילה, פרופ' יעל שמש.

תואר ראשון בחינוך

שמתמקד בחינוך למיניות במעגל החיים

רוצה להיות מחנכת למיניות חיובית?
רוצה להיות יועץ לזוגיות ולמיניות בדיאה?*

* (בכפוף ללימודי המשך בתחום טיפולי).

הדרך שלך מתחילה בלימודי מיניות במעגל החיים בחוג לחינוך!

מוקד ייחודי ורלוונטי, שיעניק לך כלים רבים בתחום
החינוך בכלל והחינוך למיניות בפרט:

- הכשרה תיאורטית עדכנית ומעמיקה בתחום החינוך למיניות, תוך התייחסות למגוון התרבותי המאפיין את החברה בישראל.
- חשיפה לתחום המרתק של הטיפול המיני והזוגי.
- מסגרת לימוד אינטימית וליווי אישי מהמרצות/ים לאורך הלימודים.
- בשנה השלישית ללימודים, תוכלי להידרש לתוכנית הנחיית קבוצות עם התמחות בחינוך למיניות, שתכשיר אותך לעבודה בתחום עם ילדים ונוער, צוותי חינוך, הורים

חינוך למיניות - יחסינו לאן?

5 ביולי 2023

אוניברסיטת בר אילן

אודיטוריום מוסיקה, בניין 1005

פתיחה

הגעה והרשמה 9:30-9:00

פתיחה וברכות 10:00-9:30

מושב ראשון: הצוות החינוכי בבית הספר 11:30 - 10:00

- ד"ר קובי מייק וד"ר גילי הרטל: חינוך למיניות בריאה בראי מערכת גפ"ן
- ליאור ידגר דואק: "למלא את החלל" - איך בנינו תוכנית מיניות בריאה בקנה מידה עירוני
- אבנר ראש: ליווי מחנכים גברים בהקמת קבוצות נערים בבית הספר והדרכתם
- יפעת דהן: כשחינוך למיניות פוגש את החינוך המיוחד

מושב שלישי: סדנאות 14:15 - 15:00

- הגר בן זקן: ללמוד מבפנים- תרגול מיינדפולנס ככלי פדגוגי ליצירת מערכת יחסים בריאה עם הגוף אצל ילדים. ות ונוער
- עדי שי ונגסי ינאי: BYOURSELF - קלפים מעודדי שיח על התבגרות, יחסים ומיניות ככלי עבודה לצוות חינוכי וטיפול
- מעיין רוטהולץ ומיכאל קרן: איפה זה מרגיש בגוף? - חשיבותו של החיבור לגוף בחינוך למיניות
- ד"ר מני מלכה וסיון לוטן: תמונה וקול (PHOTO-VOICE) כמתודה משתפת בחינוך למיניות בקרב בני נוער
- ד"ר דן פולק וסיגל וינטור: שיתוף ופעולה - היכרות עם מודל עבודה משותף להורים וצוותי הוראה בחינוך למיניות בחינוך הרגיל והמיוחד
- סטיבן בלונרוביץ: כיצד נוכל לקדם חינוך לסובלנות בביה"ס בראי האקלים הפוליטי הנוכחי? חושין 2023

הפסקת קפה 11:30 - 12:00

מושב שני: נקודת המבט של הנוער 12:00 - 13:30

- סהר גל: "זה לא הזמן וזה לא המקום" - האומנם! החינוך הבלתי פורמלי אודות מיניות בבית הספר
- אריאל פייכמן: נערות מובילות מעגלי שיח קהילתיים בנושא דימוי גוף
- ד"ר ראיפה ג'בארין: מחקר מבוסס מעורבות קהילתית - לעצב מחקר מותאם תרבותית בנושא מיניות נוער בחברה הערבית
- טל קמיל: "לא מדברים עלינו בלעדינו" - פרויקט שגרירות ושגרירי נוער של "דלת פתוחה"

הפסקת קפה 15:00 - 15:15

מושב רביעי: לחבק את האתגר 15:15 - 16:45

- ד"ר שרון אורשלימי: "איך לא ידעתי את זה?" - אוריינות רבייטית והמפגש עם שירותי בריאות מינית
- הידד ליטמן: מי מפחד מג'וני סינס? - פורנו מיינסטרים מזווית חדשה
- ד"ר ג'נאן פראג-פלאח וד"ר נטע ארנון שושני: "לטפל בבעיית הביישנות" - החינוך הערבי בישראל מתמודד עם חינוך מיני
- דפנה איזנרין: הפגיעות היא סוג של כוח - פדגוגיה מבוססת פגיעות בחינוך מיני

ברכות מרגשות וסיום! 16:45 - 17:00

הפסקת צהריים 13:30 - 14:15

צוות ההיגוי: ד"ר נטע ארנון-שושני, סהר גל, נועה נופר, סיון לוטן ואיתי אמדורסקי

לינק להרשמה

